

Samen op expeditie !

17 september 2015

9 15 Inloop met koffie en thee (Foyer Theater Diligentia)

45 Basiskamp (Theaterzaal)

Opening en startup door expeditieleider Wilco van Rooijen

10 30 Expeditieteams van start! (zie achterkant voor meer informatie)

Expeditie
ROOD

Expeditie
WIT

Expeditie
BLAUW

Expeditie
GROEN

Expeditie
GEEL

Expeditie
PAARS

**Vele wegen
leiden naar
de top**
(Onderzoeks-
methoden)

**Expeditie
door een berg
aan informatie**
(Informatie-
voorziening)

**Expeditie op
'burgerkracht'**
(Burger-
participatie)

**Samen bereik
je de top!**
(Doorwerking/
impact)

**De berg in
zijn volledige
omvang**
(True Value)

**Veilig maar
zeker de
berg op!**
(Kwaliteits-
borging)

11 15 Eerste etappe van de klim (zie achterkant voor meer informatie)

Hoe kom je als eerste boven? - Impact van je rapport door lobby (Stijlkamer)

Breng je expeditie aan de man - Pitchen (Foyer)

Bergen overwin je samen - Theatersport (Podium)

Big en Open data... hoe voorkom je lawinegevaar! (Torenzaal)

Expeditie in beeld - Visual Harvesting (Zaal 2015)

Steeds veiliger, beter en sneller naar de top... - LeanENT (Rode kamer)

Van topje van de ijsberg naar de berg in volle omvang - True Value (Panoramazaal)

12 15 Tweede etappe van de klim

Idem als de eerste etappe, behalve 'Overwin de Open Data berg'. Dat wordt:

Terugkijken op je expeditie - Opvolgmonitor

(Torenzaal)

13 00 Bivak (lunch in Foyer Theater Diligentia)

45 Voorbereidingstijd met je expeditieteam

14 15 Derde etappe - per expeditieteam op consult

Elk team krijgt 10 minuten om zijn idee voor te leggen aan een consultant.

(Rode Kamer)

(Kamer Directeur
Diligentia)

(Theaterzaal)

(Stijlkamer)

(Zaal 2015)

(Foyer)

**Dimitri
Tokmetzis
(De Corres-
pondent)**

**Mark van Twist
(NSOB/ESAA)**

Volgt zsm

Volgt zsm

**Adrian de
Groot Ruiz
(True Price
Foundation)**

**Paul de Krom
(TNO)**

15 30 Voortop - pitchen per expeditie

(Rode Kamer)

(Bieb 1e etage)

(Theaterzaal)

(Stijlkamer)

(Restaurant)

(Foyer)

Rood

Wit

Blauw

Groen

Geel

Paars

16 00 Wie haalt de top? - afsluiting (Theaterzaal)

30 Borrel (Foyer Theater Diligentia)

Locaties: Theater Diligentia, Lange Voorhout 5 te Den Haag

Cursieve zaalnamen zijn op Lange Voorhout 8 (gebouw Algemene Rekenkamer)

Samen op expeditie !

- Expeditiethema's -

Expeditie ROOD - Vele wegen leiden naar de top (Onderzoeksmethoden)

In ons werk is het doen van onderzoek een van de belangrijkste werkzaamheden. En dat is mooi, want onderzoek is toch eigenlijk wel een van de leukste dingen om te doen! Je blijft je ergens in vast, en je laat niet los voordat je je doel bereikt hebt. Maar, keer op keer via dezelfde route de berg op, kan natuurlijk wat routinematig gaan worden, en daardoor minder interessant. En soms krijg je te maken met andere (weers-)omstandigheden, blijkt de route onbegaanbaar, of voldoet je hulpmateriaal niet. Kortom, er zijn vele - bekende en nog onbekende - wegen, die je bij je doel kunnen brengen. In deze expeditie maken we daarom een onderzoeksopzet, waarin we een methode gebruiken die we nog niet eerder hebben toegepast.

Expeditie WIT - Expeditie door een berg aan informatie (Informatievoorziening)

Toepassingen van ICT dringen steeds verder door in het dagelijks leven. Sterker nog, het dagelijks leven valt stil als de ICT wegvalt. Ga maar na wat er gebeurt als het netwerk van alle pin- en betaalautomaten buiten werking raakt. Maar het maakt bijvoorbeeld ook tijd- en plaatsonafhankelijk werken mogelijk. Uiteindelijk gaat het natuurlijk om de informatie zelf, die met behulp van ICT-systemen wordt verzameld, bewaard, geanalyseerd en gepresenteerd. Tijdens deze expeditie gaan we de informatieberg op en werken we een aanpak uit op een concreet inhoudelijk onderwerp waarbij informatievoorziening het object is van onderzoek of een belangrijke rol speelt bij het realiseren van beleidsdoelen.

Expeditie BLAUW - Expeditie op 'burgerkracht' (Burgerparticipatie)

De burger laat steeds meer zijn stem horen. Steeds vaker zijn burgers en ondernemers zelf actief in het publieke domein. In deze expeditie gaan we niet alleen de berg op, maar samen met de burger. De vragen die je je in deze expeditie stelt zijn: Wat kun je als rekenkamer met burgerinitiatieven? En welke dilemma's kom je daarbij tegen in de zin van bijvoorbeeld representativiteit? Bestaat 'de burger'? Immers, de ene gids kent de geheimen van de oostkant van de berg, waar de andere gids de westkant beter kent.

Expeditie GROEN - Samen bereik je de top! (Doorwerking/impact)

Als rekenkamer(commissie)s voeren we jaarlijks onderzoeken uit naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het beleid van het Rijk, de gemeenten, provincies en waterschappen. Dat doen we, omdat we willen bijdragen aan het bereiken van de top, ofwel; een goed openbaar bestuur. We streven er dan ook naar dat onze aanbevelingen leiden tot concrete wijzigingen in de route, of wijzigingen in het tempo waarin de top bereikt wordt; de beleidswijzigingen. Als dat het geval is, is er sprake van doorwerking. In deze expeditie maken we een plan om zoveel mogelijk doorwerking te bereiken.

Expeditie GEEL - De berg in zijn volledige omvang (True Value)

Als rekenkamers maken we ons sterk voor transparante, toekomstbestendige publieke financiën en goed afgewogen overheidsbeleid. Dat vraagt van ons, dat we in ons onderzoek niet alleen kijken naar de financiële effecten van beleid, maar juist ook naar de neveneffecten. Om de berg in zijn volledige omvang te zien, moet je niet alleen kijken naar de directe kosten van een expeditie, maar juist ook naar de ecologische voetafdruk die je achterlaat op de berg of de sociaal-economische impact op de lokale bevolking. Tijdens deze expeditie gaan we voor een specifieke beleidsmaatregel na hoe we als rekenkamers inzicht kunnen krijgen in de werkelijke prijs.

Expeditie PAARS - Veilig maar zeker de berg op! (Kwaliteitsborging)

Tijdens een expeditie wil je zoveel mogelijk waarborgen dat het doel van de expeditie bereikt kan worden. De kwaliteit van je voorbereiding, materiaal, gidsen en dergelijke is daarvoor essentieel. Dit geldt ook in ons werk. We willen met ons onderzoek bijdragen aan goed openbaar bestuur. Om dit te realiseren, is kwaliteitsborging en -verbetering een belangrijk aandachtspunt. Dit brengt alleen wel dilemma's met zich mee. In deze expeditie verkennen we hoe we met deze dilemma's kunnen omgaan.

Samen op expeditie !

- Workshops -

Hoe kom je als eerste boven? Impact van je rapport door lobby door Erik van Venetië - lobbyadviseur, Hetgrotelobbyen.nl

Stel, je wilt de berg op, maar je hebt daarvoor een andere partij nodig: een helper. Of je krijgt te maken met een tegenstander die jou hindert in je klim. Bijvoorbeeld de lokale bevolking of juist diegenen die de expeditie moeten financieren. Wat doe je dan?

Juist, lobbyen. In rekenkamerland zijn tegengestelde of ogenschijnlijk tegengestelde belangen van alledag. Zoek dan de belangen-overeenkomsten. In de workshop maak je kennis met de basisprincipes van lobbyen en het belang van samenwerken met andere organisaties. Je hoort meer over de opkomst van burgeractivisten. We doen dit aan de hand van aansprekende voorbeelden uit de praktijk.

Breng je expeditie aan de man - Pitchen door Simon Hodges - *Words that change*

Als de tijd die je hebt om je boodschap over te brengen beperkt is, en je wilt wel maximaal effect bereiken, dan moet je pitch goed zijn. Op de bergkam, op 6000 meter hoogte in de ijle lucht terwijl de sneeuwstorm je teistert, heb je ook geen gelegenheid voor een vergadering of rustige uiteenzetting van je plannen. Daar geldt: alle mogelijkheden tot communicatie zijn schaars, dus je moet effectief zijn. In ons dagelijks rekenkamerwerk hangen we niet zo vaak aan een rotspunt, of bevinden we ons op een tochtige bergkam als speelbal van de ijle koude bergwind. Wel moeten we goed nadenken hoe we zo effectief mogelijk onze boodschap over brengen. Er gelden alleen wat andere randvoorwaarden. Daarover gaat deze workshop. Tijdens de eerste etappe gaan we op zoek naar de zaken in de pitch die het emotioneel of persoonlijk maken, hoe je een verhaal vormgeeft en tempo en zorgt dat het authentiek wordt. De tweede etappe gaat meer over je wijze van presenteren. Hoe presenteer je jezelf? Hoe gebruik je je stem en hoe betrek je het publiek?

Bergen overwin je samen - Theatersport door Wouter Hollander - *Theatersport Den Haag*

Je wilt als team die berg op! Maar je kent elkaar nog nauwelijks. Terwijl een goede en energie samenwerking toch alles is. Kortom, het is van vitaal belang voor de expeditie dat je elkaar goed leert kennen, en dat de juiste energie ontstaat in een groep. Tijdens deze workshop maken we op een leuke manier kennis met elkaar en doen we een aantal (theater)oefeningen op het vlak van samen iets bereiken.

Big en Open data...hoe voorkom je lawinegevaar! door Eric de Kruik en Chris Vast - *Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING)*

Het ontsluiten van data is eigenlijk geen probleem meer. Maar wel de vraagarticulatie. Wat is nu echt de maatschappelijk relevante vraagstelling, wat willen we nu echt weten uit de hele berg aan beschikbare data? We kunnen die berg aan alle kanten beklimmen, maar als je niet precies weet waar je heen wilt, dan verdwaal je. En als je niet oppast, wordt je bedolven door een ondoordringbare lawine aan cijfers en gegevens. Tijdens de workshop leer je hoe je door middel van het stellen van de juiste vragen interessante informatie uit data kunt halen. Ook bekijken we een aantal voorbeelden waar big data en open data wordt gebruikt.

Expeditie in beeld - Visual Harvesting door Elco van Staveren - *Denkschets*

Eén beeld vertelt meer dan duizend woorden. Een verhaal over de expeditie gaat leven wanneer je het ijs aan de wimpers geplakt ziet of de steile rotswand daadwerkelijk ziet. Dit spreekt veel meer, dan een alinea tekst, waarin staat dat het heel koud is. Maar hoe vat je nou een boodschap over cultuursubsidies, of zorgkosten in een sprekend beeld? Tijdens de workshop *visual harvesting* gaan we in op hoe je een verhaal analyseert en structureert en hoe je daaruit een beeld ontwikkelt, wat je helpt om je verhaal op een aansprekende manier over te brengen. Een bedrijfstekenaar geeft je praktische tips, die je zelf direct in de praktijk kan gebruiken.

Steeds veiliger, beter en sneller naar de top - LeanENT door Frits de Vries - *LeanENT, www.leanent.nl*

Vergelijk een alpinist van 30 jaar geleden met de alpinist van nu en je ziet een wereld van verschil. Deze workshop neemt je mee naar de top. Onderweg leer je van diverse voorbeelden uit heel verschillende omgevingen. Wie durft het aan?:

- > Over leren van de ambitie, het leiderschap en de uitdagingen van Scania, Rolls-Royce, Toyota en de mamapoli van het Reinier de Graafziekenhuis.
- > Over kwaliteit, Lean en continu verbeteren
- > Over obstakels die we onderweg tegenkomen en over paradigma's.

Van topje van de ijsberg naar de berg in volle omvang - True Value door Bernd Hendriksen - *partner KPMG Sustainability*

Als rekenkamers maken we ons sterk voor transparante, toekomstbestendige publieke financiën en goed afgewogen overheidsbeleid. Dat vraagt van ons, dat we in ons onderzoek niet alleen kijken naar de financiële effecten van beleid maar juist ook naar sociale en ecologische baten en lasten van overheidsbeleid, zoals de ecologische voetafdruk die je achterlaat op de berg of de sociaal-economische impact op de lokale bevolking. Alleen zo kan je de werkelijke waarde van een bergexpeditie in beeld brengen.

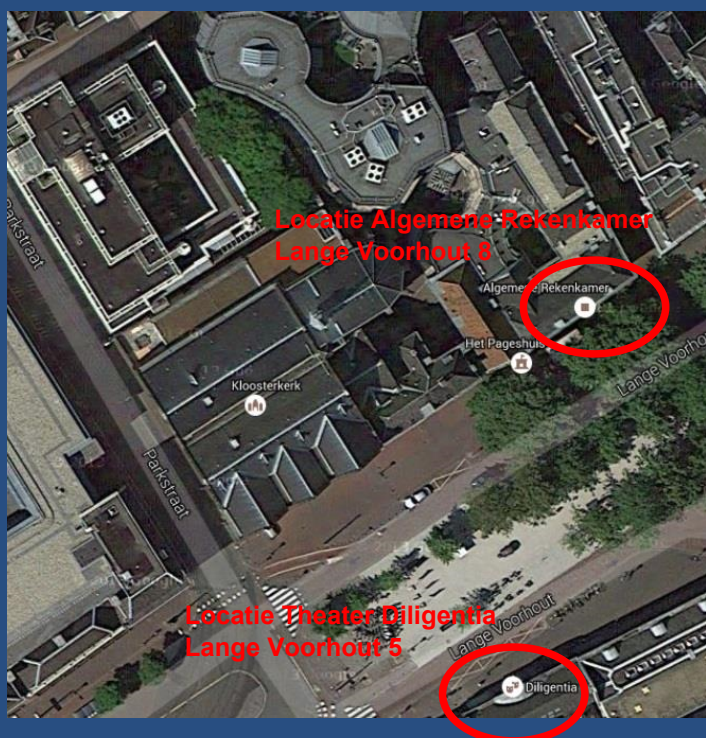
Tijdens de workshop leer je over wat True Value is en komt er een aantal voorbeelden langs van organisaties die het True Value principe toepassen. Ook gaan we oefenen met het berekenen van sociale en milieu kosten en baten.

Terugkijken op je expeditie - Opvolgmonitor door Jooske de Sonnaville en Lisanne Marks - *Algemene Rekenkamer*

Een goede expeditieleider kijkt na een expeditie nog eens om. Wat ging er goed, wat ging er niet goed? Hoe waren mijn aanwijzingen aan de groep? Kon de groep er wat mee, en werden ze opgevolgd? Als rekenkamer kan dit ook geen kwaad. We trekken conclusies en doen eventueel aanbevelingen. Maar werken die wel? En worden ze opgevolgd? Hoe kunnen we dat monitoren? En aan welke criteria moet een goede aanbeveling voldoen? Tijdens de workshop over de Opvolgmonitor gaan we in op deze vragen.

Samen op expeditie !

17 september 2015

Meer informatie:

Monique Mol - m.mol@rekenkamer.nl

Lizet Hoekstra - l.hoekstra@rekenkamer.nl

Linda Meijer - l.meijer-wassenaar@rekenkamer.nl

Of via 070 3424344 (Algemene Rekenkamer)

Aanmelden via

evenementen@rekenkamer.nl

